

după teoria academicianului A. A. Şahmatov (pp. 12—16). Istoriografia sovietică modernă a introdus importante corective în teoria lui A. A. Şahmatov. Este suficient să amintim lucrarea lui P. N. Tretiakov *Восточнославянские племена* (Triburile slave de răsărit), Moscova, 1953.

Colectivul de autori n-a folosit în suficientă măsură cercetările cele mai noi din domeniul lingvisticii slave de răsărit, mai ales în privinţa capitolului de fonetică. În acest capitol lipseşte claritatea în expunerea proceselor slave comune şi slave de răsărit, există cazuri de dublare a materialului (de pildă paragraful 6, p. 40 şi paragraful 10, p. 44). Ar fi trebuit să se acorde o atenţie mai mare problemei apariţiei « akaniei » la slava de răsărit, formării corelaţiei consoanelor palatalizate şi nepalatalizate, probleme ce prezintă un interes deosebit pentru ştiinţă.

În capitolul de morfologie nu a fost dezvoltată problema formării categoriei însufleţitelor şi neînsufleţitelor şi, într-o măsură oarecare, a genului personal şi impersonal (în limbile bielorusă şi ucraineană).

În ceea ce priveşte declinarea substantivelor, ar fi trebuit folosite mai larg datele limbii-bază, slava comună. Aşa de pildă, istoria flexiunii ar fi primit o explicaţie mai clară în lumina acestor date. La explicarea specificului pronumelui ca parte de vorbire s-ar fi putut folosi tezele lui K. Marx⁶ şi V. I. Lenin⁷.

Manualul nu este omogen în ceea ce priveşte adâncimea tratării problemelor şi stilul expunerii. Considerăm că cel mai reuşit capitol este capitolul despre adjectiv.

Cu toate cele expuse mai sus, considerăm că iniţiativa colectivului de cercetători de la Universitatea din Odesa este folositoare pentru cercurile largi de specialişti din domeniul lingvisticii slave.

Ecaterina Fodor

Franciszek Sławski, *Słownik etymologiczny języka polskiego*, Tom. I, A—J, Kraków, 1952—1956, Towarzystwo miłośników języka polskiego. Tom. II: Zeszyt 1(6), K—Kaznodzieja, Kraków, 1958.

Dintre toate lucrările de lingvistică, una dintre cele mai dificile, dacă nu chiar cea mai exigentă, este realizarea unui bun dicţionar etimologic. Aceasta din cauză că pentru a elabora un astfel de dicţionar este nevoie de o serie foarte largă de lucrări premergătoare: dicţionare şi glosare dialectale, extragerea materialului din cele mai importante monumente de limbă veche, excerptarea tuturor lucrărilor de lingvistică unde se află indicaţii etimologice şi, în special, existenţa unui atlas lingvistic complet şi a unui dicţionar general al limbii în care să fie înregistrate pe cât posibil, toate cuvintele şi formele. Bazaţi pe o bogată tradiţie lingvistică, deşi lipsiţi de o serie de lucrări premergătoare ca cele de mai sus, până acum, doi lingvişti polonezi au avut curajul de a aborda o astfel de lucrare: în anul 1927 eminentul lingvist cu vaste orizonturi şi preocupări A. Brückner¹, şi recent, Fr. Sławski, specialist în limba veche slavă şi în limba bulgară şi un bun cunoscător al celorlalte limbi slave. În cele ce urmează vom prezenta şi discuta *Dicţionarul etimologic* redactat de Fr. Sławski, din care au apărut şase caiete (reunite într-un volum de 5 caiete şi un caiet separat), pe care îl vom compara, când este cazul, cu dicţionarul înaintaşului său.

Apreciat în general, deşi cu unele rezerve, atât în ţară² cât şi în străinătate³, dicţionarul lui Sławski reprezintă o sinteză a cercetărilor etimologice de până acum pe tărîmul

⁶ K. Marx, *Kapital*, t. I, Moscova, 1948, p. 59.

⁷ V. I. Lenin, *Философские тетради*, Moscova, 1947, p. 258.

¹ *Słownik etymologiczny języka polskiego*, Cracovia, 1927, ed. a II-a Varşovia, Wiedza Powszechna, 1957.

² Vezi de ex. T. Milewski, «Poradnik językowy», 1953, Zeszyt 3, pp. 23—30; K. Moszyński, «Język Polski», XXXII, pp. 193—202; idem, ibidem, XXXIII, pp. 345—367; J. Kuryłowicz, «Język Polski» XXXII, pp. 65—70; vezi şi răspunsul lui Fr. Sławski în «Język Polski» XXXIII, pp. 186—190 şi 398—401.

³ Vezi de ex. A. Vaillant, BSL, 1950—1952, pp. 120—121; V. Machek, «Slavia», XXVI, I, 1957, p. 131; O. N. Trubaciov, «Voprosi jazikoznania», 4, 1958, pp. 129—135.